

KONTANTHJÆLPSREFORM: ER UDDANNELSE DEN RIGTIGE MEDICIN?

Til trods for at en del unge på kontanthjælp kommer i uddannelse eller arbejde, vender hele 70 pct. tilbage til kontanthjælp indenfor tre år. Og 40 pct. af de unge finder hverken arbejde eller uddannelse i perioden – men forbliver på kontanthjælp.

Det viser en ny analyse fra DEA, der har fulgt unge kontanthjælpsmodtagere (18-29 år) i perioden fra primo januar 2010 til ultimo december 2012.

Den 1. januar 2014 trådte kontanthjælpsreformen i kraft. Med den får unge kontanthjælpsmodtagere under 30 år et såkaldt uddannelsespålæg, der pålægger de unge at gå i gang med en uddannelse, hvis de er i stand til det.

I december 2013 var der ca. 53.000 unge på kontanthjælp. Det svarer til, at ca. 6 pct. af alle unge mellem 18 og 29 år var på kontanthjælp i december 2013. Ca. 90 procent af de unge har aldrig fået en erhvervskompetencegivende uddannelse¹. Det er disse unge, som før eller siden skal optages på en uddannelse.

Ambitionen med kontanthjælpsreformen er altså at få flere i uddannelse og færre på offentlig forsørgelse. Men opgaven synes svær. DEAs analyse viser blandt andet, at til trods for, at man formår at flytte nogle af de unge fra kontanthjælp til uddannelse, så vender mange af dem tilbage til kontanthjælpssystemet igen.

Om analysen

Analysen er en del af en større registerbaseret analyse af unge kontanthjælpsmodtageres veje gennem uddannelse, beskæftigelse og offentlig forsørgelse. Analysen er gennemført af DAMVAD for DEA.

I analysen følges unge fra to af de tre tidligere matchgrupper; de job- /uddannelsesparate unge

(match 1) og de indsatsklare unge (match 2), fra uge 1 i 2010 og tre år frem.² Den tredje matchgruppe – midlertidig passive kontanthjælpsmodtagere – er ikke en del af analysen³.

De unge, som indgår i analysen, har alle været på kontanthjælp i mere end 12 uger i 2009. I alt har vi fulgt 22.400 unge kontanthjælpsmodtagere i matchgruppe 1 og 2 fra 1. januar 2010 og tre år frem.⁴

Mere end 40 pct. kom hverken i uddannelse eller arbejde

I den periode de unge kontanthjælpsmodtagere uden en erhvervskompetencegivende uddannelse er fulgt – fra primo januar 2010 til ultimo december 2012 - var 41 pct. på kontanthjælp i hele perioden. Det vil sige, at de hverken kom i uddannelse, arbejde eller forlod kontanthjælpssystemet af andre årsager.

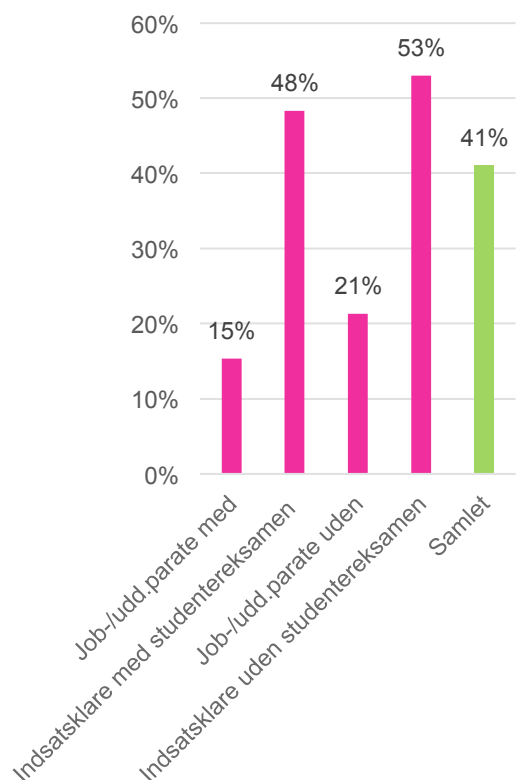
² Forløbsanalysen er baseret på data fra DREAM-registret og er lavet med udgangspunkt i 'skift' i de unges status i perioden. Med skift menes en ændring af de unges status – eksempelvis hvis en ung bevæger sig fra kontanthjælp over i uddannelsessystemet. For at tælle som et skift skal den unge have ændret status i minimum fire uger. For hver unge betragtes højst tre skift.

³ Med kontanthjælpsreformen er matchgrupper blevet erstattet af visitationsgrupper, men det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at analysere på baggrund af data herfra.

⁴ Nærmere beskrivelse af analysens metode vil fremgå af rapport, som offentliggøres i april.

¹ Kilde: Jobindsats og Danmarks Statistik

Figur 1: På kontanthjælp i hele perioden fra uge 1 i 2010 til uge 52 i 2012. N=22.400

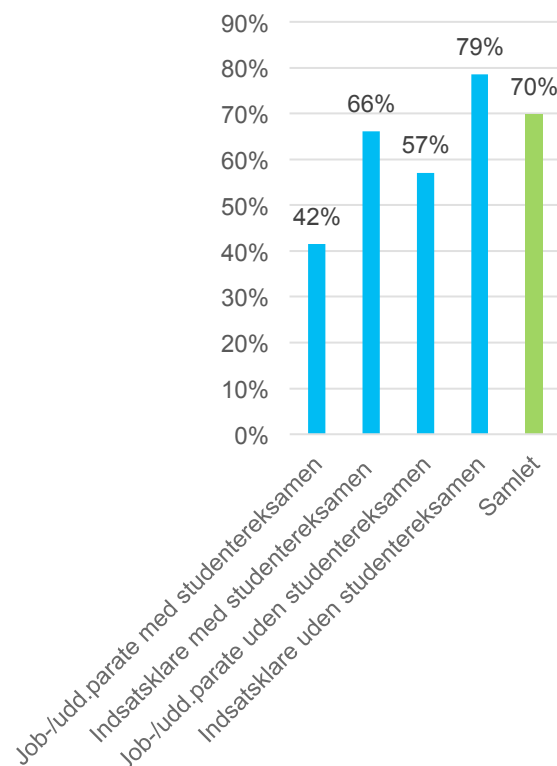

Kilde: DAMVAD for DEA, beregninger på registerdata fra DREAM

Det dækker over markante forskelle mellem forskellige grupper af unge kontanthjælpsmodtagere, jf. figur 1. Ca. 15 pct. af de job-/uddannelsesparate med en studentereksamen var på kontanthjælp hele perioden, men det samme gælder ca. 53 pct. af de indsatsklare unge uden en studentereksamen.

Med til denne historie hører også, at selvom en del unge skifter til uddannelse eller selvforsørgelse i perioden, så er størstedelen (ca. 70 pct.) på kontanthjælp igen i december 2012. Til trods for at man formår at flytte en del af de unge, så vender mange af dem altså tilbage til kontanthjælps-systemet igen.

Figur 2: På kontanthjælp ved periodens udløb, uge 52 i 2012. N=22.400

Kilde: DAMVAD for DEA, beregninger på registerdata fra DREAM

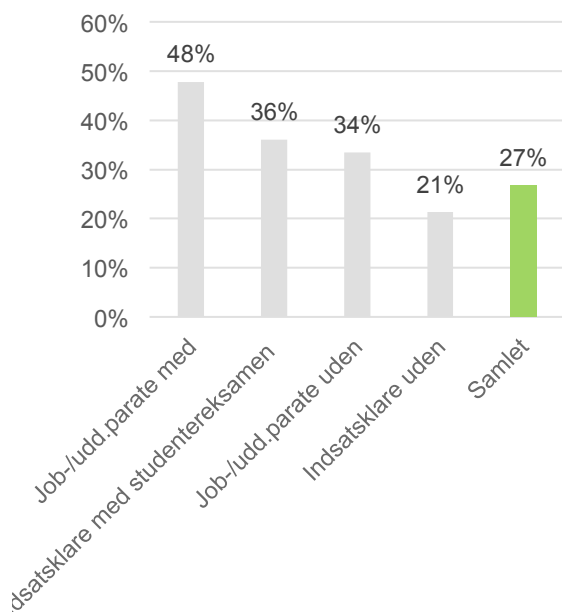
Kun hver fjerde starter på en uddannelse

Fra uge 1 i 2010 til uge 52 i 2012 var der ca. 27 pct. af kontanthjælpsmodtagerne, der påbegyndte mindst en uddannelse.⁵

Overgangen til uddannelse er ikke overraskende størst blandt de unge kontanthjælpsmodtagere, som har gennemført en gymnasial uddannelse. Eksempelvis er der 48 pct. af de job-/uddannelsesparate med en studentereksamen, som påbegynder mindst en uddannelse. Omvendt gjaldt det blot 21 pct. af de indsatsklare kontanthjælpsmodtagere uden en studentereksamen.

⁵ Bemærk at vi kun har fulgt de unge tre skift. Der vil således være enkelte unge, som i fjerde skift starter på en uddannelse, og som ikke er med i denne opgørelse. Der vil dog være tale om et fåtal, da vores analyse samtidig viser, at de unge oftest har under to skift.

Figur 3: Starter på uddannelse inden for tre skift fra uge 1 i 2010 til uge 52 i 2012. N=22.400

Kilde: DAMVAD for DEA, beregninger på registerdata fra DREAM

Selvom de unge starter på en uddannelse, er det langt fra sikkert, de gennemfører.

Med udgangen af 2012 var ca. 14 pct. stadig i gang med en uddannelse. Dette tal er meget lavere end de 27 pct., der påbegyndte en uddannelse jf. ovenfor, og vil det for de flestes vedkommende betyde, at de er faldet fra uddannelsen.

Tid til et opgør med uddannelse som mirakelkur

Det er på tide at gøre op med forestillingen om, at uddannelse er en mirakelkur for alle – uanset personlige og faglige forudsætninger.

Politikerne stikker mange unge blår i øjnene ved at tvinge dem på uddannelse, hvis de unge ikke er klædt på til og motiveret for at komme tilbage på skolebænken. At bruge uddannelse som beskæftigelsespolitisk tvangsforanstaltning har i bedste fald en begrænset effekt – i værste fald sker der en yderligere marginalisering af de unge i samfundet.

Det klinger hult, når der fra politisk hold er blæst til kamp for erhvervsuddannelserne. Den nylige erhvervsuddannelsesreform skulle styrke erhvervsuddannelsernes image og kvalitet, men det bliver op ad bakke med en kontanthjælpsreform, som risikerer at parkere umotiverede unge på skolebænken.

Hvad gør vi så med de unge? Nogle skal fortsat motiveres til uddannelse, mens andre må ind på arbejdsmarkedet via ordninger, som gør det attraktivt for arbejdsgiverne at ansætte dem. Så kan de senere vende tilbage til uddannelsessystemet og dygtiggøre sig. Uddannelse alene løser ikke problemerne.

For yderligere information kontakt:

Stina Vrang Elias, adm. direktør
Tel: +45 3342 6601
Mob: +45 2329 0671
sve@dea.nu

Maria Lindorf, seniorkonsulent
Tel: +45 3342 6618
Mob: +45 2129 8892
mal@dea.nu

Analysen er en del af arbejdet med DEAs Ungdomsudannelseskommission. Kommissionen er delvist finansieret af [Industriens Fond](#) og [DSEB](#)

**INDUSTRIENS
FOND** FREMMER DANSK
KONKURRENCEEVNE

D/S/E/B
Developing business since 1880